

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJJEJ LAJOS.

Nagybeeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 282. szám.

Szombat, december 11.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

A városok.

— december 11.

A rendezett tanácsú városok országos egyesülete tegnap fejezte be idej kongresszusának tanácskozásait.

A városok ügye ugyan állandóan aktuális s bármikor joggal foglalkozhatik vele a közvélemény, a sajtó, de az ilyen alkalmak különösen kihívják az érdeklődést és a figyelmet s tekintettel arra a válságos helyzetre, a melyben a magyar városok vannak, helyzetüknek a méltatása kötelessége is a magyar közélet tényezőinek.

Az a kép, a melyet a mostani kongresszus is föltüntetett a városok helyzetéről, éppen olyan kedvezőtlen, mint az, amit eddig láttunk. Sőt talán még kedvezőtlenebb, mert a városok helyzetének javítása érdekében megindult törekvések, a melyek a haladás iránt reményt keltenek, a válságos politikai viszonyok miatt letörték. A politikai válság megakasztotta a miniszteriumokban a reformmunkálatokat s egyúttal megbénították a városok kezdeményező működését is. Most azután minden ég és föld között lebeg.

A városok mostani kongresszusán az a vélemény hangzott el, hogy a politikai élet sivársága ólomsúlylyal nehezedik a városokra s az alkotmányválság és kormányválság idején a városoknak kell pótolniok azt a tevékenységet, amely a válságok idején hiányzik az állam életéből. A városoknak tehát elsősorban otthon kell igyekezniök arra, hogy saját helyzetük javításával vigyék előre az ország fejlődését.

És ez teljesen igaz. Annysira igaz, hogy ha a városok külön-külön egy erőteljes szövet képezhetnek önmaguk erejéből, akkor az ország fölött kavargó viharok alig képesek ártani az államéletnek, mert

az erős virágzó városok képesek fenntartani az államélet nyugodt folyamatát, vagy legalább is elháríthatják a katasztrófát.

Azért tehát a városok erősítése eléggé nem hangsúlyozható nagyfontosságú államérdek. A virágzó városok az ország elosztott erősségei, amelyeket az ellenséges gazdasági pusztító törekvéseknek is külön-külön kellene megostromolni, az ilyen ostrom pedig sikerrel nem járhat.

Vétkes könnyelműség tehát az állam részéről, hogy nem igyekszik szétosztani erőit a városok között s hogy nem követ el mindent, hogy az államéletet a városok erős sáncgyűrűi vegyék körül.

A városok most maguk igyekeznek az államot rászoritani, hogy többet törődjön velük s az ő törekvéseiket teljes erővel támogassa. A városok mozgalmát tehát csak helyeselni lehet s minden tényezőnek kötelessége őket törekvéseikben támogatni és mozgalmukat előbbre vinni s diadalra juttatni. Szinte közhelynek tetszhetik már ezeknek a hangoztatása, de a kérdés olyan nagyfontosságú, hogy unosuntalan meg kell ismételnünk minden alkalmat meg kell ragadni, hogy a városok ügye napirenden legyen, amíg csak a törekvések teljes sikerre nem vezetnek s a magyar városok virágzókká, erősekké, az ország erősségeivé nem lesznek.

Dr. Brájjer Lajos jubileuma.

— Huszonöt éve újságíró. —

Nagybeeskerek, december 11.

Hogy ez a kis leleplezés számba menő cikk itt most megjelenik, az csak úgy történhetik meg, hogy az, a kiről szól, távol van tőlünk s nem akadályozhatja meg.

Igy tehát visszaélhetünk távollétével s szívünk szerint megtehetjük azt, hogy e lap hasábjain köszöntsük a lap főszerkesztőjét,

dr. Brájjer Lajost s mielőtt még tiltakozhatna is, a magunk szerény módjával ünnepeljük.

Ismerve az ő szerénységét, lelkességben is csöndes publicisztikai és közéleti munkásságát s lapunkhoz való közeltartozását, legutolsók akartunk maradni abban, hogy kivigyük őt a nyilvános ünneplés fényes térségére, a melyet ő mindenkor teljes erővel elhárított magától.

Azonban, meglepetésünkre, a Szegedi Napló mai számában már kiállítja őt a nyilvánosságra s lapársunk leleplezi, hogy dr. Brájjer Lajos most töltötte be újságírói munkásságának negyedszázados évfordulóját. Ilyenformán most már mi sem hallgathatunk s bárhogyan is tiltakozzék ellene majd utólag, eldicsekszünk itt vele, az ő ideális lelkesedéssel, hatalmas energiával folytatott huszonötéztendő munkásságával. El dicsekszünk vele, mert joggal büszkék lehetünk rá mi újságírók, a kiknek méltán példányképe lehet dr. Brájjer, mert az ő újságírói munkássága a legtisztább és legideálisabb eszméktől, az igazi emberszeretettől vezérelt életfolyamat, amely mi ránk újságírókra vet elsősorban fényt.

Sokat mondhatnánk és kellene is mondanunk még, de mi magunk már nem akarunk róla beszélni, hanem ebelyett adjuk itt a „Szegedi Napló“-nak dr. Brájjer Lajosról szóló írását, a mely így hangzik:

A vidéki hírlapírás egyik számottevő tagja, Brájjer Lajos dr. fumei lapszerkesztő, most töltötte be működésének huszonötödik fordulóját. Ez a negyedszázad mindenütt nagy méltánylással találkozhatik, különösen azonban az újságíróknál, aki agyának, lelkének sejtjeit aprózva föl napról-napra, hogy másnap már megint újabb áldozatokat követeljen tőle a legfélelmeesebb moloch: a közönség. Brájjer Lajos mindamellett valóságos ifjonti lelkesedéssel szolgálja most is a kulturát, lévén azok közül való, akiket a munka éltet s akiknek a kimerülés arra való, hogy a rákövetkező pihenés óráit újabb tervek, az előbbinél szebb alkotások megtervelésével töltse el, mert csak így lehet édes a pihenés.

A pályáját voltaképpen mint német újságíró kezdte meg Nagybeeskereken, olyan előkelő

A „TORONTÁL“ tárcája.

A fruskák.

Reggeli nyolc óra. Tipegnek, leszállnak Montmartre-ről, Belleville-ből, mindenfelől. Csillognak a szemek, mint akiket kizavartak az ágyból, az arcukról átszik, hogy csak úgy futtában dörzsölték végig a megnevésített törülközővel, fehér fogaik valamit rágicsálnak.

Gondosan fésült hajukon virágos szalmakalap, melynek tulságosan széles peremei libegnek a szélben, akár csak szárnyak lennének; a ruhaderekek feszes, köpenykéjük kurta, cipőik szűkek; itt-ott egy-egy ékszer, egy-egy gyűrű, fülbévaló, karperec, mely lecsuszik a keztyűre.

Az üzletek tükrei előtt anélkül, hogy megállanának, egy pillantásba burkolják a képüket, gömbölyű csipőik annál inkább kidomborítják karsu derekukat, mely izeg-mozog kedvesen, akár a madarak farka.

A keresztelő utcából özönlenek ki a fruskák duzzasztva a hullámzó áradatot a gyalogjáró egész hosszában. Némelyek kettesével mennek csevegvé, mozgatva az állaikat, mások egyedül lépkednek, mint komoly kis teremtesek. Egyesek krajcáros lapot vesznek és menve olvasnak, mások megállanak s omnibuszra várnak, majd kocsiba szállva megtapogatják a frizurájukat, megigazítják a kalapjukat a tenyerükkel, csak úgy tessék-lássék.

Jönnek egyre kapuk alól, sikátorokból, utcákból. Elöl Páris terül el a ködben, melyen áttör a nap; belemélyednek, elvesznek az ébredő városban az utcseprők, a tejesek, a házaló árusok, a hivatalukba siető alkalmazottak, a munkások közt. És eltűnnek lassankint a kapuk alatt sietve, hogy késésük miatt pirongatást ne kapjanak.

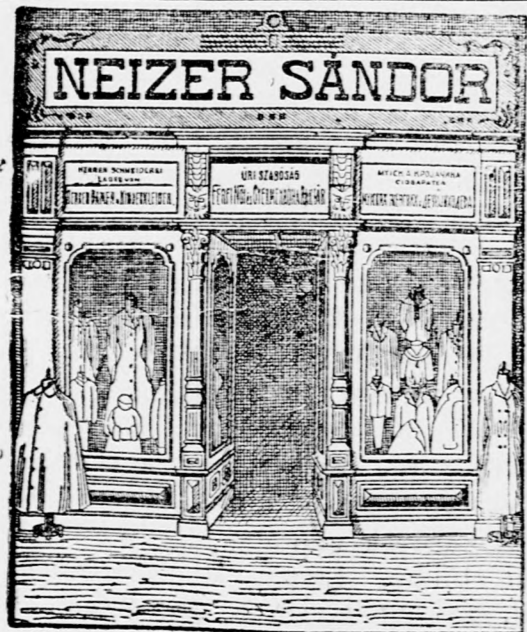
Délben. A kávémérésekben, kifőzőkben. Berohannak libegő szoknyában, az ajtót nyitva hagyva. Végig sietnek a helyiségben, meg vissza, asztaltól-asztalhoz ugrálnak anélkül, hogy el tudnák magukat határozni.

Meglepetteknek látszanak: csak hárman vannak az üzletből, ugyan, hol lehetnek a többiek? Utóvégre is helyet foglalnak, megrohanna egy-egy asztalt, mint egy csapat szeleburdi fecske. Az egyiknek székbe akad a szoknyája, valamennyien kacajra fakadnak.

Olyan gyorsan jöttek, miután csak egy órájuk van, hogy nem volt idejük utközben elmondani mindazt, amit akartak. És rákezdik suttogva, majd hangosabban, valamennyien egyszerre beszélve; míg egy törzsvendég az egyik sarokból nézi őket levegőben maradt villával s újabb kacajra ingerli őket.

Az egyiknek torkán akad a bor, kiköhögi az abroszra, az asztalkendője mögé rejtőzik; de egy másik vendég, egy pocakos kopasz uri ember az újságja fölött nézi őket szemüvegével a homlokán; a fruska újra köhög és mindnyájan hangos kacajra fakadnak.

Minden semmisség megnevetteti őket; az arcintorgatása az egyiknek, amint mohón eszik, a pincér bajusza, mely csak most kezd serkedezni.

NEIZER SÁNDOR

KÉSZRUHA ÜZLETE

NAGYBECSKEREK HUNYADI-FŐ-UTCA

Sindelés-féle házban, (a dohánygyárgyűző volt helyiségében).

Ratáron tart férfi és gyermekruhákat. Divatújdoncságok női felöltők, bluzok, pongyolák és leánykabátokban. Uri szabóság.

Pontos kiszolgálás!

Olcsó és szabott árak!

790-20.16

Sz. v. 4701 I-III.

716

406

333

243

1232

1233

1234

1235

1236

1237

1238

1239

1240

1241

1242

1243

1244

1245

1246

1247

1248

1249

1250

1251

1252

1253

1254

1255

1256

1257

1258

1259

1260

1261

1262

1263

1264

1265

1266

1267

1268

1269

1270

1271

1272

1273

1274

1275

1276

1277

1278

1279

1280

V. v. 4811 I-III.

716

1031

1003

953

nívón álló helyzetet juttatva ebben a polyglott városban a közönség rendelkezésére, amelylyel a legelső közlések közé jutott hamarosan. Föltétlenül óriási szükség van arra, hogy idegen nyelvű lapjainkat kifogástalan magyar érzésű, magyar emberek szerkesztésük, mert így verhetnek vissza minden olyan alattomos, vagy nyílt támadást, amely ellenünk, mint nemzet ellen irányul.

Brájer kitűnően töltötte be ezt a pozíciót s vezére maradt a „Grossbeckerker Wochenblatt“-nak azután is, hogy Lauka Gusztávot átvette a „Torontál“ szerkesztését, megteremtve a délvidéken az első napilapot, amely friss szellemével, gyors és pontos értesüléseivel valóban közbiányt pótol az ország azon részén, ahova különben a megjelenése után csak 24 óra múlva jut ujság. Törös Tivadár, Lauka Gusztáv, Jurkovic Aladár (a korán elhunyt nagytehetségű író), Gáspár Imre, Scossa Dezső, Kézdi Kovács László, Somfai János és mások voltak a lap munkatársai.

Brájer Lajos néhány év előtt átadta a felelősséget Somfai Jánosnak, ő maga főszerkesztője azóta a lapnak s a Fiumei Estilapot jegyzi mint felelős, kétségen kívül csak előnyére szolgálna azon a nem kevésbé nemzetiségi vidéken a magyarságnak. Ez alatt a hosszú idő alatt irodalmilag is működött, szociális tanulmányain kívül novellák kötetét adott ki, pompás vidéki figurákat vonultatva fel sorban, legnagyobb érdeme azonban, hogy a külfölddel megismertette hazai költészetünk gyöngyeit. Pompás műfordításai hozzájárultak ahhoz, hogy a magyar költők javát megszeresse a költőkben talán Magyarországnál is jobban dúslakodó Németország.

Ujságírói működésével egyidős közéleti szereplése is, amit Nagybeckerker fejlesztése körül fejtett ki úgyis mint Torontálvármegye főjegyzője. A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének egyik alelnöke s mint ilyen, értesülésünk szerint, meleg ovációban készül részesíteni a vasárnapi igazgatási ülés Budapesten.

TÖRLEY PEZSGÓ

FOT. 104

A tárgyukba dugják az orukat, csipegetik a csontokat az ujjakkal, elcseregetik a poharikat, elkapkodják az egymás kenyerét, itt-ott törülgetik a szájukat az ujjakkal.

És nem szünnék meg csattogni anélkül, hogy hallgatnának egymásra, bár az egyik az asztal fölé hajolva és rákönyökölve kiabál és ütögetik az egymás kezét, hogy meghallgassák magukat. Azt mondaná az ember, hogy valamely ablakra lecsapott verébek a kenyérmorzsa.

De két más fruska jön be, közibök furakodik esztalanul lökdösve őket. — A postáról jönnek egy elcsipett posterestante levéllel. Ez az ő nagy mulatságuk; ez a két bohó: az egyik odakönyököl a posta kis ablakához és levelet keres egy vagy más címre, melyet az ujság apróhirdetéseit közt olvasott. Akad néha! Ha nincs, míg a postai alkalmazott keréggel, a fruska elolvasni igyekszik valamely kezdőbetűket és aztán távozik, künn megadja a társának a szükséges utmutatásokat és elhosszítja a levelet, hogy reggelizés közben elolvassák.

Vannak nagyon hóhortosak; a fruskáknak egész gyűjteményük van belőlük, regények apró törmelékéből, darabokból fölépítve, szerelmi ömlengések, nyers ajánlatok.

Ilyenkor a fruskák csöndesebbek, falánk szemekkel, örömtől repesve, vihogva az asztalkendő mögött, míg egyikük olvassa a zsákmányt.

De ime még más kettő is jön. Az egész személyzet együtt van. Ezek esernyő-csinnyól jönnek a Madelaine-templomból. Egyikük egy napernyő után tudakozódik a templom-szolgánál, melyet előtte való nap felejtett ott és amelyet találmira leír. A szolga megmutatja neki az összes talált ernyőket. A fruska megpillant egy nagyon szép, ezüsttel kivert elefántcsont fogantyúval, melyet könnyű leírni és felismerni. Ő is távozik, künn megadja a barátnőjének a kellő leírást, ki megy utána tudakozódní és magával hozza.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 12 óráig. A kád/ürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Szombaton délután deákok számára a medencefürdő nyitva. (903)

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

December 13. Megyei áll. vál. ülés.
December 14. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának december havi előadásai a következő napokon lesznek:
December 14: Művelődéstört., 9—10-ig Gazdasági vegytan.
December 16: Fizika, 9—10-ig Gazdasági földrajz.
Dec. 21: 8—9-ig Művelődéstört., 9—10-ig Gazd. vegytan.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybeckerkeri meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

December 11.

Barométer emelkedő, d. u. 1 ó. 38 perckor: 755 mm. Hőmérséklet: maximum 9°C., minimum 4°C. Csapadék: 13,2 mm. Felhőzet: Cu—St. 9. Szélirány és erősség: SE. 4. Reggel 7 ó. 40 perckor: eső. Jólát a következő 24 órára: Hűvös, sok helyütt csapadék.

A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül. Maximum és minimum este 8 ó. 38 p.-tól másnap este 8 ó. 38 p.-ig; csapadék reggeli 6 ó. 38 p.-tól másnap reggeli 6 ó. 38 p.-ig; felhőzet: Ci = firtósfelhő, Cu = gomolyfelhő. St = réteges felhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— Az iparhatóság ülése. Nagybeckerker város iparhatósága ma délelőtt fél 11 órakor Strosz Béla városi főjegyző, polgármesteri helyettes elnöklésével ülést tartott, a melyen özv. Brotschó Edénének szatocsüzet nyitására adták meg a szükséges iparengedélyt. Az iparhatóság ezenkívül még több folyó és panaszos ügyet is intézett el.

— A kaszinóból. A nagybeckerkeri kaszinótársulat tegnap este Franz J. L. igazgató elnöklésével ülést tartott, a melyen jelen voltak: Alföldy Ede, Balázi József, Haidegger Ödön, Knyaskó Lajos, dr. Klein Mór, Krumenacker Ferenc, Keszler Ferenc, dr. Nagy Dezső, dr. Nónay Pál, Száviés Sándor, Tóth István, Weisz Izidor. Az ülésen rendes tagnak felvették Maurer Gyula kir. főmérnököt, Szabó Károly ker. kir. iparfelügyelőt és Keckessy Tivadart.

— A szabad liceumból. A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egylet szabad liceuma holnap december hó 12-én, vasárnap, az állami polgári és felső kereskedelmi iskola dísztermében előadást tart. Az előadás tárgya: A fertőző

betegségek. Előadja: dr. Fialowski Béla kir. törvsz. orvos. Az előadás főbb pontjai: A fertőző betegségek lényege, keletkezése és elterjedése. — A sporadikus, eudemikus és epidemikus fertőző betegségek. — A fertőző betegségeket előidéző baktériumok s azok biológiája. — A fertőző betegségek iránt való fogékonyság, a dispositió, az immunitás. — A fertőző betegségek ellen való védekezés. — Az egyéni tisztaság és a köztisztaság, hygienikus életmód, a védőoltás, az elkülönítés, a puarantaine, a desinfiálás. — Az elterjedtebb fertőző bajok: sebfertőzés, váltóláz, orbánc, gümőkór, difteritisz, vörheny stb. — Az állatoktól származó fertőző bajok: veszettség, lépfene. Az előadás délután 5 órakor kezdődik. Beép-díj nincs.

— Köszönet. A helybeli árvaházba érkezett Popovics-Pécsi Szilárd és neje adományaként két zsák liszt és a fajnyulak részére egy bál szalma és egy bál széna. A nemesszív adományozóknak e helyütt mond halás köszönetet az árvaház-egylet elnöksége.

— Előadás az iparoskörben. A Nagybeckerkeri Iparoskör legközelebbi előadása holnap délután 3 órakor lesz a Pest-szállóban levő egyleti helyiségben. Az előadást ezuttal Szöllőssy Károly tartja, aki a „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűjtését“ fogja behatóan ismertetni.

— A filharmonikusok Szilveszter-estéje. Említettük, hogy a Nagybeckerkeri Filharmoniai Egyesület az idén Szilveszterkor a városi színházban Rippka Imre karnagy vezetésével és Kupuszároovits Jenő rendezése mellett elő fogja adni Kreutzer Konradin „Granadai éjjeli szállás“ című kétfelvonásos operáját, amelyre máris nagy előkészületek folynak. A szereposztás a következő: Vadász: Ujházy Lajos, Gabriella: Wingler Irén, Gomez: Majditsch Ferenc, Ambrosió: Mihelics Dezső, Vasco: Fazekas Andor, Pedro: Drndarszky György, Ottó gróf pedig Seprős Valter. Az első és második felvonás közben a zenekar Hiller László „Román“ című szerzeményét adja elő. Az előadás kezdete este 8 órakor lesz. A színházi előadás után nagy táncmulatság lesz a kaszinóban. Minden páholyjeggyel 4 táncestélyre szóló jegy jár, a földszinti jegyek pedig belépőjeggyel szolgálnak a táncestélyre is. Külön csak a táncestélyre szóló családjegy 6 korona, a személyjegy ára pedig 2 korona. Jegyek előre válthatók az Almássy és Szepessy-féle könyvkereskedésben.

— Népszerű előadások a munkásoknak. A nagybeckerkeri könyvnyomdászok szakszervezetének kezdeményezésére most minden héten rendszeres népszerű, társadalmi és tudományos előadások lesznek az Elmer-féle vendéglőben az öszt munkásság számára. Az első előadás dec. 13-ikán, hétfőn este lesz, amikor Szöllőssy Károly, a nagybeckerkeri munkásbizt. pénztár elnöke „A munkások betegsége és balesetbiztosítása“-ról (1907: XIX. t.-e) tart előadást. A nyomdászok

Az esernyő kézről-kézre jár az asztal körül; feledtetí velök a levelet.

A vendégek, a helyiség alkalmazottai mosolyognak, alattomban nézik őket, csodálkozó felkiáltásaik ingerlik, mulattatják őket.

A fruskák egyre hangosabbak lesznek, nagy számuk merészekké teszi őket, otthon érzik magukat; övük a ház; szemük kigyulnak. A kopasz ember megkockáztat egy pár szót. Felelnek rá. Elfogadják tőle a kávét. Erre közelebb húzódik hozzájuk, a fruskák elkomolyodnak, beszélnek az időről, a futtatásokról, az üzletikről, minden harmadik szavuk „uram“ illő komolysággal.

Az uri ember neki élénkül, megpendíti, hogy este megvárja őket, amint az üzletből távoznak. Nyugtalanul tanakodnak, aztán az egyik ad valamit találtak az egyik kávéházban az utca sarkán. Ebben me állapodnak s aztán udvariasan távoznak sietve, hogy minél előbb künn legyenek, hogy mulassanak a kopasz gavalléron, ki huszonöt sous kifőzőkben szokott ebédelni.

Esti nyolc óra. Az üzletből távozva, a fruskák tavolról lesik a megjelölt kávéházat. A kopasz ur ott van, várakozik. Felismerhetlenekké teszik magukat, hogy lássák őt és hangos nevetés közt gonyolódnak fölötte úgy, hogy a járókelők visszafordulnak rá.

Egy öreg ur botjára támaszkodva lassan megfordul és megáll, hogy nézze őket. A fruskák elhaladnak mellette csevegve, egymást lökdösve. A legfiatalabb megbízták, hogy tartsa szemmel az öreget és mondja meg, ha követi őket.

És amint az öreg megindul, felfogják a szoknyájukat, mutogatják egy kissé a lábszárukat a cipő fölött. Ha az öreg közeledik, ők sietni kezdenek; ha elmarad, ők megállnak valamely kirakat előtt s nézik az ékszereket a ragyogó üvegtábla mögött.

Más fruskák jönnek velök szemben, haladnak el mellettük. Vannak komolyak meglett asszonyi magatartással; idősek, csomagokat vive

sietők, hogy hamarosan ebédet főzzenek maguknak; fiatalok, oldalukhoz simuló karokkal, mint ahogy a zárdákban növekedő lányok járnak; kicsikék, nagy dobozokat hímélva a karjukon.

A reggeli áradat visszatétel tart, apránként szétfoszolva az utcasarokkon és a téreken. Találkozások a járdaszélen rég nem látott ismerősökkel, vagy rájuk váró fiatal emberekkel, hogy aztán szorosán egymáshoz simulva lebbennek tova.

Az öreg ur még mindig jön utánok. A fruskák a mint elválnak egymástól, fogadásokat csinálnak, hogy melyiküket fogja az öreg követni; és mennek időnkint hátrafordulva, három különböző irányban.

Az öreg habozik a járda szélén. Az egyik fruska üde nevetéssel hátra néz, a magasabban látszó lábszár, a nyulánk termet, a kacér mozdulat hirtelen elhatározásra bírja a vén gavallért. Az a két fruska, akiket kiszemelt magának, meggyorsítja a lépteit, majd megáll a kirakatok előtt; mikor aztán az öreg közel ér hozzájuk, úgy tesznek, mintha megriadnának tőle és vihogva tova sietnek.

Az öreg megy tovább lihegve. A fruskák haja tündöklik a világosságban, fehér tarkójok halvány folt az árnyékban. Az utcák egyre szomorubbak, néptelenebbek, emelkedők. Az öreg törölgeti a homlokát, léptei lassulnak, vonszolva magát, mint az omnibusz-ló. A fruskák is lihegnek, az oldalukat fogják a nevetéstől, hogy így viszik magukkal az öregét mintegy pályán. Ugy látszik, a világ végeig követné őket.

Egy utcasarok megállanak s a mint az öreg épen az ingallérját huzogatja, elválnak egymástól. Az öreg haboz egy pillanattig. És a fruskák egyszerre eltűnnek, elszállanak.

A környék néptelen, az utca fekete, üres; semmi többé. Lenn, Montmartre alatt, Paris lángol, zajong a vörös éjszakában, a külváros némasága mellett. Camille Maclair.

szakszervezete által kiküldött bizottságnak sikerült már eddig is több előadót megnyerni előadásra, a melyek a munkásság felvilágosodását és művelődését hathatósan fogják előmozdítani.

Jubileumi katalógust adott ki e héten Kertész Pál férfi és női divatru üzlete Budapest Rákóczi ut. 40. sz. 15 éves fennállása emlékére. E közkezdelt férfi és női divatruház az egész országban ismeretes, mert alig van helység, a hova Kertész Pál jó híre ne terjedt volna. A gyönyörűen kiállított katalógust mindenkinek, aki egy levelezőlapon kéri, ingyen küldi meg. (1065-21)

Vadászat. A nagybecskereki vadász- és vadvédő-egylet elnöksége értesíti a tisztelt tagokat, hogy a folyó évi december hó 12-ére kitűzött vadászatot a kedvezőtlen idő miatt nem tartják meg.

A kiszombori műemlék. A kiszombori róm. kath. templom, melyet a műemlékek országos bizottsága becses műemléknek nyilvánított, már régóta dűledező állapotban van. A kiszomboriak az anyagiak hiánya miatt semmit sem szánhattak a templom renoválására, most azonban a királyi kegy folytán lehetővé vált a templomot jókarba helyezni. A király ugyanis a vallásalapból 48.000 koronát engedélyezett a nevezett célra. Az összeg ez év alatt törlesztendő. Azóta számosan kisebb nagyobb adományokkal járultak a templom renoválási költségeihez, így pl. a Rónay-család 14.000 koronát adományozott.

Hetivásár Ernesztházán. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Ernesztháza községben minden szombaton apróvásár fölhajtással egybekötött helypénzszedés nélküli hetivásár tartassék.

Óreg emberek is hűségesen fogyasztják a rég bevált Ferenc József-késérővizet, mert kitűnő oldó és hashajtó katása már három évökánál bevételénél is elérhető. A „Ferenc József-késérőviz” fájdalom nélkül kellemesen működik, ezért még a legfinyasabb egyének is kedvelik. Kérjünk az üzletekben kifejezetten valódi „Ferenc József”-vizet, nehogy valamilyen drasztikus, ártalmas szert kapjunk. 1073(3)-1.1

Allatbetegség. Bégaszentgyörgy község közlegelőjén elhullott egy darab szarvasmarhán lépfenét állapítottak meg. Az ottani szarvasmarhákra vonatkozó zárlatot a hatóság elrendelte s a község előjárósága útján a lakosságot a lépfene elleni serumkezelés és a védőoltások hasznos voltára s minél kiterjedtebb alkalmaztatására figyelmeztette.

A dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már évek óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájás, fejfájás, közhvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóbaszékély, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is es üvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 fill. és 2 korona a legtöbb gyógyszertárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 890-4.3

ÜVEGBŐL TÁPLÁLT

gyermek, rózsás és teli arcukká, erősekké és életvidámakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIO-t adnak nekik. 852(2) - 7.4

A Scott-féle Emulsio-ban

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan jóváteszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT-féle EMULSIO-t nagyon szeretik krémszerű ízéért. Kitűnő bármilyen okból eredő erőanyagatlás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIO a legkiválóbb. Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill.

Kapható minden gyógyszertárban.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét (a halaszt) kérjük figyelembe venni.

SZULTÁN JÓZSEF

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmú ásványvíz.
Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 22. Kútkiszolgáló: EPERJES.

Kapható Nagybecskereken: Rosa Béla fűszerkereskedésében és minden jobblíri fűszerkereskedésben. 1054-1505

Tűzvész emberhalálal cím alatt a Nagy-kikindán megjelenő „Torontai Hírlap”-ból átvett híreinkre vonatkozólag most azt közlik velünk, hogy a hivatalos szemle megállapította, hogy nem a majorban ütött ki a tűz, hanem egy dudvából összerakott kunyhó égett el. Öltőeszközökben sem volt hiány, mert a major el van látva fecskendő és más vetőeszközökkel és hogy a tűz magában a majorban sem emberben, sem állatban, sem másban nem tett kárt.

A „Vasárnapi Ujság” mostanában küldi szét előfizetőinek ünnepi ajándékát, a „Karácsony”-t, mely az idén is a nagyszámu kiváló közlemények és művészi illusztrációk javát adja olvasóinak. E diszalbunot, mely nagy terjedelme és pazar kiállítása mellett a legszebb karácsonyi ajándék, azok az előfizetők is ingyen kapják, akik 1910-től kezdődőleg lépnek az előfizetők sorába, sőt ezeknek a december havi számokat is megküldi a kiadóhivatal. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára félévre 8 korona. Művészeti számokkal szívesen szolgál a kiadóhivatal, (Budapest, IV., Egyetem-u. 4.) 1088-1.1

A hódítás titka. Bizonyára feltűnt már olvasóinknak, hogy uton-utfélen, vendéglőkben, rokonuknál ott találják a Tolnai Világlapját. Szinte érhetetlen, hogy tudott ez a képeslap ilyen varázsszerű gyorsasággal mindenütt elterjedni. Ha a modern irodalomról van szó, bizonyos, hogy a Tolnai Világlapja szóba kerül. Hogy milyen nemes hivatást tölt be a Tolnai Világlapja, arról a nagyközönségnek alig van fogalma. Pompás irodalmi nivón álló kedvezményeivel szinte nélkülözhetetlenné vált minden családnál. A Tolnai Világlapja ma már egy fogalom. Találunk családokat, ahol több mint száz kötet szépen bekötött könyvet látunk s önkéntelenül azt kérdezzük, hogy ez a szerény viszonyok közt élő család hogy tett szert ilyen könyvtárra. Persze a beavatott egyén jól tudja, hogy ezek a szép könyvek a Tolnai Világlapjának igazán nagytértékű kedvezményei, melyeket előfizetőinek ad. 1006-1.1

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Dr. Kardos Samu, izr. ügyvéd, országgyűlési képviselő és özv. Hiller Arnoldné, szül. Goldstein Eugénia izr. — Lukács Károly, gk. napszámos és Tibeszkó Julianna gk.

Születések: Latoviyev Dusán, gk. földmives, leánya. — Szmederevacz Illés, gk. napszámos, fia. — Vörgey János, gk. földmives, leánya. — Likavec Pál, ág. ev. kereskedő, fia. — Polják István, ág. ev. hivatalos, fia. — Kampf Erzsébet, rk. cseléd, fia. — Dankó Barnabás, rk. urasági inas, fia. — Lela Szvetisláv, gk. vendéglős, fia. — Czvetkov Vitályos, gk. földmives, fia. — Schwarz György, rk. asztalos, leánya. — Szöllösy Mihály, rk. közműves, leánya. — Weber Imre, rk. napszámos, fia. — Gábor Antal, rk. napszámos, leánya.

Halálozások: Steyer Anna, rk. 3 éves, vörheny. — Degrel Katalin, rk. 6 hónapos, tüdőlob. — Krausz Ignác, izr. 67 éves kereskedő, idült veselob. — Kőszegi Mária, rk. 23 hónapos, veselob. — Özv. Torma Józsefné, rk. 72 éves, aggkor. — Adamov Milán, gk. 65 éves, billentyűk elégtelensége. — Föth Ferenc, rk. 1 hónapos, elégtelensége. — Sztanulov Sándor, gk. 81 éves, idült hörghurut. — Lela Milorad, gk. 12 éves, vörheny. — Özv. Branzosofsky Jánosné, rk. 45 éves, méhrák. — Matvedin Grozdana, gk. 1 hó, görcsök. — Prodanov Pál, gk. 21 éves cukrász, tüdővész.

Amateur-fényképészeknek! Általános elismert kitűnő szalon és uti fényképészeti készülékek, felülmulthatlan minőségű pillanat kézi

apparátusok, valamint mindenféle fényképészeti cikkek Moll A. cégnél (Bécs, I. Tuchlauben 9. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapított 1854-ben. — Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég. (b)

Tisztelt olvasóink! Bizonyára szívesen fog-nak megismerkedni a „Scott-féle Emulsio”-val, mely általánosan ismert háziszér, vagyis csukamájolaj, csak hogy az utóbbit teljesen jó ízű és könnyen emészthető formában nyújtja. Gyermek-különös előszeretettel veszik be a „Scott-féle Emulsio”-t, mert jól ízlik. Kapható a gyógy-szertárakban. (6)

A perjámosi ásatás eredményei.

— december 11.
Rohoska Márton, a kiváló archeológus a Magyar Földrajzi Társaság legutóbbi ülésén Budapesten szabad előadást tartott a perjámosi ásatás eredményeiről. Az előadást most itt bő kivonatban a következőkben ismertetjük:

Ma nem elég egy terület kiterjedésében, felszíni változásában, vagy egyhangúságában ismernünk. Valamely terület minden irányban való pontos ismerete nézőpontjából szükségünk van a geológus, geográfus, archeológus, etnográfus, nyelvész munkájának eredményeire is. Erdély oláh községeinek lakói teu-barc néven neveznek egy határrezt. Az etnográfus följegyzi ezt, a nyelvész pedig kihámozza belőle, hogy a teu a magyar tó-ból, a barc a magyar berek-ből lett. Ezek és a hasonló kutatások fontosak Erdély települési viszonyaira.

Az előadás tárgyául szolgáló ásás a torontalmegyei Perjámosról nyugatra, az Aranka kiszáradt medrének balpartján fekvő Sáne-halmon történt. Baróti Lajos, Perjámos történetírója több-kevesebb valószínűséggel ide helyezi a paraszt háborúban szerepelt Dóczy (Dózsa) György kastélyát. Az ásás eredményei függőben tartják a kérdést. A halom borító kevert humuszrétegből nem került felszínre olyan lelet, amely ezt megerősítette volna, de olyan sem, amely elvetné Baróti valószínű állítását. Annál becsesebb emlékek kerültek ki az alatta fekvő, több nivóra tagolódó őskori telepből. Ezt a tagolódást az égett agyagrétegek jelzik a halom Aranka felőli átfogójának lementsésekor nyert függőleges szelvényben. Ezek a voltaképpen vezérrétegek s vagy tüzhelyektől származnak, vagy lakások alapjai voltak. Mindkét esetben szoros összefüggésben vannak velük a sűrűn jelentkező hamu-, szen-, agyagrétegek. Hosszu ideig tartó itt-lakottságról beszélnek ezek. Beszélnek egyébről is. A hátramaradt emlékek figyelemreméltó bizonyítékai az itt lakott nép kulturális fejlődésének. Ez a fejlődés lépcsőről-lépcsőre követhető. Vezérfonalul ebben a tekintetben az egymásra következő döngölt, itt-ott égett rétegek szolgálhatnak. A különböző nivókban elhelyezendő ilyen döngölt rétegek holmija sok elterést, de még több rokon vonást mutat. Ez is annak a jele, hogy azok, a kik az életet a telep létesülése idején itt megkezdik, a folytatólagos kultura képviselői. Természetesen időbeli különbséggel, mert hiszen időnek kellett eltelnie, amíg az egymás fölött elhelyezkedő rétegek felépültek.

Az eredmény két csoportra oszlik. Egyik csoportot a leletek adják, a másik csoport a régészeti jelenségek, megfigyelések, a miket a helyszínen t r képen vagy fényképfelvételekben szokás és kell is rögzíteni. Ez utóbbiak a leg-hivebkek. Mérések alapján készült rajzban soha-sem lehet ezt a pontosságot elérni

A leletek jó részét agyagedények teszik, a melyek korong nélkül, szabadkézzel készültek. A legtöbbje kétfülű bögre. Van sok gömbszelvény-alaku tálcaska, vagy fedő is. Nem ritka az agyagkanál sem. Az egyik bögre a hajdani telepeseknek egész apróbb kőszerszámfelszerelését tartalmazta. Volt köztük edénydiszító, furó, nyíl-hegy és közönséges szilánk. Mind becses holmi oly vidéken, ahol a kő ritka. A kő ritkasága magyarázza meg a csontszerszámok nagy bőségét, amelyek között látunk tűt, árat, edénysimitót, csontkarikát, tört. Szép számmal van képviselve az állatfögből készült csingódisz is. Temérdek a faragott, átfurt, fűrészelt szarvas-, öz-, agancs- és zergeszarv is. Legkevesebb a bronztárgy. Ez érthető, ha elgondoljuk, hogy a bronzsal, mint igen értékes használati fémme, vigyázva, takarékosan bántak ezen a vidéken, a hol esonten és fán, meg természetesen az agyagon kívül más anyag nem igen állott az ösem-

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,
hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.
HIRDETÉSEK FELVÉTERNEK A „TORONTAI” KIADÓHIVATALÁBAN.

ber rendelkezésére. Bronzból két ár, egy nyakpérec, egy tű a legbecselebb emlékek.

A régészeti megfigyelések között a döngölt, tapasztott tűzhelyeknek, az ugyanacsak döngölt, ovális házhelyeknek és főként a szűzföldbe beleásott putrikásoknak van elsőrendű tudományos értéke. Ezek a földbe mélyített putrik kis-mértékűek; mélységük és aljuk átmérője a másfél méter körül jár. Nem is szolgáltak ezek állandó tartózkodó helyül, csak menedékkül az időviszontagságai ellen. Lakottságukról tanuskodnak a bennük lelt tüzelő nyomok, tüzi kutyák, hamu stb.

A telep korát a bronzok határozzák meg. Ezek a bronztipusok a bronzkor elején szokások s ennek alapján a telep kora a bronzkorszak elejére esik. Az az idő ez, amikor a turáni elem már nemcsak a magasabb kultúra erejével, hanem a kard hatalmával is birtokába veszi a földet. A Krisztus előtti második évezred elején vagyunk, tehát meglehetősen korai időkben s oly kulturális jelenségekkel van dolgunk, amelyek a turániságnak első megjelenéséről tanuskodnak ezen a földön. A mikor ezeket az emlékeket a tudomány számára megmentjük, történetet írunk, amely történet régészeti ásatások rendjén bontakozik ki a homályból, hirdetve a multak emlékeinek megbecsülését, megmentésének parancsoló szükségességét.

BŐRATKA

pattanás, kiütés
stb. a fiataloknál mindkét nemnél, különösen a kifejlődés idejében fordul elő s az arc rutinézését okozzák.

Falusi nézetek szerint a javulás a többszöri vértisztító teanedvek élvezése által várható, amely azonban a reményeknél többet nem hoz. Mert éppen fiatal szolid egyéneknek a vér rossz betegségesítő anyagokat, aig tartalmazhat addig, míg itt egy valószínű betegséggel van szó, melynek kezelése természetesen az orvos közreműködése amugy is szükséges. Tiszta kozmetikai szépség ápolásnál főleg arra kell ügyelni, a megelőző zsíradékfelesleget esténként a zsírpórsókon át eltávolítani. Ezután egy mosakodás szükséges, lehetőleg meleg vízben a

Zucker-féle szab. gyógyszappannal

a használati utasítás szerint. Ha a bőr lehámlik kezd, akkor a szappan használatával egy ideig fel kell hagyni s csak **Zucker-szappan** és **Zucker-krém** használatával egyetemben alkalmazunk mindaddig, míg a bőr sima lett, amely után a **Zucker-féle szabad. gyógyszappan** használatát ismételni kell. Ezen eljárás betartása nagyszabott eredménnyel jár. Mivel, bőrszór, pattanás, barna folt stb. rövid időn belül eltűnik, a bőr sima, tiszta, puha, gyöngéd, egészséges és feszes lesz. Hogy a haj vissza ne essen, a **Zucker-féle szabad. gyógyszappan**, a **Zucker-krém** és a **Zucker-szappan** állandó használatát igen ajánlatos.

A megrendelésnél a következő különbségre kell ügyelni:

Zucker szabad. 35%-os gyógyszappanjá a leg-hathatosabb és legnagyobb. Darabja 2,50 kor

Zucker szabad, 15%-os gyógyszappanjá hatásában és mennyiségben gyengébb. Darabja 1 kor.

Ehhez való **Zucker-krém** (zsírtalanító) a bőr-krémeik gyöngy. Egy tubus ára 2,50 kor, kis tubus 1,2 kor.

TÁVIRATOK

A válság.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Minden jel arra vall, hogy a válságot a Wekerle-kormány rekonstrukciójával fogják megoldani. A válság ilyen megoldásának részletei még ismeretlenek, de a hírek szerint csak ideiglenes jellegű lesz s a rekonstruált Wekerle-kormány voltaképpen csak átmeneti kormányul fog szolgálni, hogy megakadályozza egy esetleges parlamenten kívüli kormány kinevezését.

Az átmeneti Wekerle-kormány.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben ma határozott formában hangoztatják, hogy Wekerle Sándor hajlandó vállalkozni egy átmeneti tárgyaló-kabinet alakítására, amelynek célja a válság végleges megoldásáig az alkotmányellenes kormányzatot megakadályozni és alkotmányos alapon folytatni a kibontakozásra irányuló munkát. A hírek szerint a rekonstruált Wekerle-kormány kinevezése még a jövő hét elején megtörténik, úgy, hogy a képviselőház jövő héten tartandó első ülésében mint újlag kinevezett kormány betérjesztesse az indennitásról szóló törvényjavaslatot.

Zichy Aladár gróf a királynál.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik,

Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter ma reggel odaérkezett. Zichy gróf délelőtt 11 órakor Schönbrunnba hajtatott, ahol a király külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatáson Zichy a tegnapi minisztertanács határozata értelmében tett jelentést a királynak. Az ötnegyed óráig tartó kihallgatásnak a Wekerle-kormány rekonsztukciója is tárgya volt. A kihallgatásról a miniszter nem nyilatkozott.

A képviselőház ülése.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gál Sándor, a képviselőház elnöke ma Budapestre érkezett, hogy a képviselőház jövő heti ülésének az összehívására az intézkedéseket megtegye. Az eddigi megállapodások szerint az első ülés szerdán lesz. Ez az ülés azonban csak formális lesz s tárgyát a következő ülés napirendjének a megállapítása fogja képezni. Másnap, csütörtökön terjeszti be azután a kormány az indennitásról szóló javaslatot, amelyet először is a pénzügyi bizottsághoz utasítanak.

Az indennitás

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” ered. táv.) Mint politikai körökben beszél, a kooperáló pártok minden esetre támogatni fogják a kormány indennitási javaslatát, de csak abban az esetben, ha a király a kormányt újból kinevezi s mint kinevezett kormány terjeszti be az indennitást. Ha ez nem történik meg, akkor, azt beszél, hogy a kooperáló pártok nem adják meg az indennitást a kormánynak sőt, állítólag, a Kossuth-párt részéről javaslatot terjesztenek be a képviselőházban, hogy a képviselőház tiltsa meg a kormánynak, hogy január 1-től kezdve a közönséges kiadásokat utalványozza.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ugron Gábor lapjában ma az indennitás kérdésével foglalkozva, a többek között ezeket írja:

A Wekerle-kabinetnek az országgyűléstől kérni kell azonnal az indennitást. Az indennitási törvényjavaslatot be kell terjeszteni a miniszteriumnak és a felhatalmazást két óra meg kell szerezni, hogy törvénytelen állapot ne következék be. Hogy ezen aggodalommal más nem törődik, nem említi fel a kabinetet, hogy ő minden becsülettel, áldozattal elkövethető meg ne tegyen az ex-lex elkerülésére, bármily kellemetlenséget okozhat az neki. Az indennitást sürgősen kell tárgyalni, hogy a képviselőház e hó 24-ig, ha tizórás ülésben is, elintézhesse. A főrendek karácsony után nyomban végezzenek vele és a szentesítés újév előtt meglehessen. A miniszteriumnak is meg kell hoznia az indennitási betérjesztésének és keresztülvitelének áldozatát. Nem szabad azon felelősségben maradnia, hogy kormányzása alatt zuhant az ország az ex-lex mélységébe, vált lehetetlenné a parlamenti alkotmányos kormányzás. Az indennitási vita csak tisztázhajta a helyzetet, melyet a cselszövés, az árulás és árulkodás összeborolyított. Az ország is meg tud valamit az elhallgatott eseményekről és elkezdi látni és talán visszatér hite is, bizalma is. E vita rendjén megtalálhatja a nemzet is, a király is az utat, melyen együtt kell haladniuk: a fejlődés útját.

A fumei kormányzó felmentése.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint a hivatalos lap mai száma közli, a király Nákó Sándor gróf fumei kormányzót saját kérelmére állásától felmentette.

Az osztrák helyzet.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Bécsből jelentik, beavatott politikai helyről eredő értesülés szerint a szláv-unió hajlandóan mutatkozik még a karácsonyi szünet előtt egy rövid munkaprogramhoz hozzájárulni, anélkül, hogy előbb a kabinet rekonstrukcióját követelné. Ugyanezen forrásból még azt is jelentik, hogy a szláv unió állítólag már attól a követeléstől is elállt, hogy az

egész osztrák kabinet adja be lemondását, hanem megelepszik azzal, ha a kabinetben öt szláv miniszter foglaljon helyet. A szlávok követelése az, hogy a miniszterelnökön, belügyi és honvédelemügyi miniszteren kívül 5 német és 5 szláv miniszter legyen a kabinetben, akik nem a képviselők, hanem magas állambivalatások, szakemberek, vagy az urakháza tagjainak sorából választandók. A németek persze hailani sem akarnak a szlávok ezen követeléseiről s így valószínű, hogy a mostani békésebb hangulat csak fegyverszünetet jelent.

A bulgár király utja.

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, Ferdinánd bulgár király legközelebb Braunschweigba utazik, hogy ott részt vegyen a bulgár királynő egyik rokonának lakodalmán. Ferdinánd király visszafelé Bécsen keresztül fog utazni, ahol állítólag néhány napig tartózkodni szándékozik.

Török-görög szövetség

Budapest, dec. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból jelentik, Achmed Riza, a török kamara elnöke több görög képviselő előtt kijelentette, hogy szándékában van annak a mozgalomnak az élére állani, mely a török-görög szövetség létesítésén s a Kréta-kérdés barátságos megoldásán fáradozik.

Határidő-üzet.

Budapest, dec. 11. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	27 54 — —
Buza (októberre)	23 44 — —
Rozs (áprilisra)	19.80 — —
Zab (áprilisra)	15 12 — —
Tengeri májusra)	13 28 — —

Irodalom.

* A „Zenélő Magyarország” közkedvelt zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent 396. füzeté újra a legjobb és legkedveltebb zeneüjdonságokat közli és pedig: I. Dr. Szász István, „A becei temetőben . . .” című hangulatos magyar nótáját. II. Fischer Fred, „Ha hull a hó! A most divatos „Mikor a pezsgő a jégén hül” című kabaret-dal paródiáját. III. Halldan Krejulf, Scherzino hírneves szalondarabját zongorára. Szinte ajándékszámba menő jutányosan jön a zeneértő közönség a „Zenélő Magyarország” minden egyes hasonló gazdag számához, mert csekély 12 kor. évi előfizetésért külön kiadásban csak 2-3 kottát kapna, itt mintegy 120 önálló darabot kap az előfizető a nevesebb hazai és külföldi zeneszerzők legszebb műveitől. Félévi előfizetés 6 korona. Ezért kap az előfizető 11 füzetet és már most karácsonykor egy 60 zeneoldala terjedő értékes tartalmu „Karácsonyi zenealbum”-ot. Egész évi, 12 kor. előfizetésért pedig 22 füzetet és a karácsonyi és husvétii zenealbumokat teljesen ingyen és bérmentve. Előfizetheti a most folyó XVI. évfolyam (július-décember) II-dik félévére, valamint az előző évfolyamokra is a Zenélő Magyarország (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VIII., József-körut 11. sz.

Mi a

dr. Oetker-féle

sütőpor?

Dr. Oetker sütőpora

tökéletes, higiénikus és orvosok által ajánlott pótszere az élesztőnek.

Egy csomag 12 fill.: tartalmazza a szükséges élesztőerőt, mely egy fél kgr. liszthez szükséges.

Kapható a legtöbb konzumáru kereskedésekben, drogériákban stb., a milliányi esetekben bevált receptekkel együtt.

1084-13.1

Közgazdaság.

Értéktőzsde.

Déli tőzsde.		Utőzsde zárlata.	
Magyar hitelrészv.	780.75	Magyar hitelrészv.	782.50
Osztrák hitel	670.50	Osztrák hitelrészv.	671.50
Magyar koronajár.	92.40	Koronajáradék	92.40
Leszámitolóbank	516.—	Leszámitolóbank	515.75
Jelzálogbank	457.50	Jelzálogbank	457.50
Rimamurányi vmű	663.50	Rimamurányi vmű	663.75
Államvasut	743.50	Államvasut	743.50
Városi vasut	311.—	Városi villamos	311.—
Közuti vasut	600.50	Közuti vasut	601.—

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszaviléki	75	—	79	27.80—28.30
"	76	—	80	28.—28.40
"	77	27.35—27.70	81	—
"	78	27.55—27.90	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	27.70—28.05
"	76	—	80	27.95—28.30
"	77	27.20—27.60	81	—
"	78	27.40—27.80	82	—
Festvöléki	75	—	79	27.70—28.05
"	76	—	80	28.—28.30
"	77	27.30—27.65	81	—
"	78	27.45—27.90	82	—
Bánsági	75	—	79	27.80—28.15
"	76	—	80	28.—28.30
"	77	27.35—27.60	81	—
"	78	27.50—27.90	82	—
Bácskai	75	—	79	27.80—28.20
"	76	—	80	—
"	77	27.—27.50	81	—
"	78	27.35—27.70	82	—
Rozs I. rendű uj	—	—	—	19.10—19.30
" középminőségű uj	—	—	—	18.90—19.—
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	14.40—14.50
" II. rendű	—	—	—	14.10—14.30
Zab I. rendű	—	—	—	15.70—16.—
" II. rendű	—	—	—	15.—15.40
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.70—14.80
Körpe	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS

Nyilttér.

(8 rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Kérelem.

Édesatyáinknak, néh dr. Plechl Szilárdnak azon volt betegeit, kik neki még gyógykezelési díjakkal tartoznak, felkérjük, hogy a fizetést Poroszkay Béla ny. megyei főorvos kezelihez sziveskedjenek teljesíteni.

Nagybecskerek, 1909. november 18.

Dr. Plechl Béla,
Dr. Morvay Győzőné
szül. Plechl Ilona.

1028-6.4

6464/1909. sz. Az antalfalvai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A lajosfalvai községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Az orvosi állás javadalmazása: 1. A m. kir. belügyminiszteri tárcá terhére 1600 kor. 2. Lajosfalva község részéről készpénz 800 kor. 3. Szabad lakás. 4. Látogatási díj nappal 1 kor., éjjel 2 kor. 5. A rendelő helyiségben nappal 40 fill., éjjel 80 fill.

Halottkémlési és husvizsgálati díjak szabályrendelet szerint, utóbbiak csakis az iparszerűleg foglalkozókra vonatkoznak; kényszerelvágások díjmentesek.

Jelen állással a vasuti orvosi állás is kapcsolatos szokott lenni.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi december 23 ig hivatalomhoz nyújtsák be, mert később érkező kérvényeket nem fogok figyelembe venni

Antalfalva, 1909. évi december hó 9.

1086-3.2

Keresztes, tb. főszolgabíró.

Legalkalmasabb karácsonyi

és ujévi ajándékok

Melkuhn Dezső
drogeria az „arany csillaghoz“
Nagybecskerek.
Telefon 95. Telefon 95.

Eredeti kínai és orosz teák, valódi

angol rum. Mindenféle likőr- és rum-

1053-105 essenciák stb.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár. Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (mótorocsai) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 28 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.
Szécsányból: este 6 óra 31 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorocsai) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Antalfalva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 26 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 6 óra 30 perckor.

Meghívó.

„A Kiszombori Segély-egylet s Hitelesítőketek“ 1909. évi november 30-án tartott közgyűlésében a tagok a feloszlás kimondására határozatképtelen számban jelenvén meg, e közgyűlés határozatával az

ujabbi rendkívüli közgyűlés

határidejéül 1909. évi december 30-ik napjának d. e. 10 óraja tüzetett ki, melyre a tisztelt tagok ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyvi hitelesítők megbízása.

2. Az 1909. évi október hó 3-án tartott közgyűlésben a szövetkezetnek részvénytársasággá való átalakítása ügyének intézésére kiküldött bizottság jelentése, ennek során a „Kiszombori Takarékpénztár Részvénytársaság“-gal az üzlet átvétele iránt létrejött megállapodásokról szóló szerződés tárgyalása és jóváhagyása.

3. A szövetkezet feloszlásának kimondása.

Kiszombor, 1909. évi december hó.

1037-1.1

A választmány, mint igazgatóság.

17842. sz. 1909.

1059-2.2

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idel temesvári Szent-Miklós

országos vásár

t. évi dec. 16-tól bezárólag dec. 20-ig

fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra dec. hó 16-tól, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1909. évi november hó 12-én.

A városi főkapitányságtól:

BEÉ FERENC, főkapitány

Eckfeld Mór Fia

vaskereskedés

Nagybecskerek, Hunyadi-utca.

Legjobb minőségű konyhaberendezések, husvagógépek.

Különféle kályhák.

Igen célszerű folytonzó kályhák.

Szerszámok. Fegyverek.

Gazdasági gépek és eszközök.

1057-5.3 Fegyverjavító műhely.

A Német-utca 8. szám alatti magános ház

3 szoba, megfelelő mellékhelyiségekkel, parkirozott kerttel, baromfiudvarral, negyed hold termő amerikai szőlővel és konyhakerttel

eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál, jelzett házban.

Uj és régi bor

kapható literenként

72 filléért 72

dr. Brájjer Lajos szőlőjéből

Zápolya-utca 1. szám alatt a ház mesternél.

1027-x 12

SZÁLLODA ÁTVÉTEL

NAGYBECSKEREKEN.

Nagybecskerek város és Torontálmege nagyérdemű közönségét tisztelettel értesitem, hogy a megyszerte jó hírnévnek örvendő

MAGYAR KIRÁLY SZÁLLODÁT ÁTVETTEM.

A szállodát saját felügyeletem alatt vezetem. Kitünő italok, izletes ételek pontos kiszolgálásáról gondoskodom.

A pilseni polgári söröződe ösforrásából állandóan friss csapolás.

Tiszta szállószobák.

Kocsiszin.

Kávéházamban minden este kitünő cigányzene.

Beesés pártfogásukért tisztelettel esedezik

SÓLYOM GYÖRGY SZÁLLODÁS.

1014-10.9

4728/1909. sz. A perjámosi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Perjámos községben nyugdíjazás folytán üresedésbe jött **jegyzői állásra** pályázatot hirdetek s felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket **folyó hó 28-ig** hozzám annyival inkább nyújtsák be, mert az elkésletlen érkezett, vagy később nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

A jegyző javadalmazása természetbeni szabad lakáson kívül a község pénztára által fizetendő évi:

1. Törzsfizetés 1341 kor. 88 fillér.
2. Árvapénztári számvitelért 460 kor.
3. Árvapénztári ellenőri fiz. és 105 kor.
4. Meszelési átalány 8 kor. 40 fill.
5. Iroda-, világítási átalány 40 korona.

Ezenkívül egy pótkert hasznélvezete, mely után az adót a község fizeti és azt a község szántatja és a termést haza szállítja.

Megjegyzem, hogy a 2., 3., 4 és 5. tétel alatti járulékok az 1904. XI. t.-c. értelmében folyósított fizetési kiegészítésbe nem lettek betudva.

Perjámos, 1909. évi december hó 6.

Dr. Sal Ferenc,
főszolgabíró.

1032-33

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) **5-500.000 korona vagyonnal** fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és **gyors házassághoz** akadály nincsen. Irjanak e címre: 835x52.13

L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.

ELSŐRENDÜ TŰZIFA,

angol antracit, salon-köszén, coaks, faszén,
kovács-köszén, mindennemű deszkák, gerendák.
:: tölgyfa, mindennemű bognárfa, szőlőkaró ::

kapható

Kurländer Imrénél Nagybecskereken.

Irodai telefonszám 35.

Fatelepe telefonszám 89.

Fatelepek: Korona-utca, Aradáci-utca és Kurländer-udvar.

820-30.98

ÜZLET ÁTVÉTEL

Van szerencsém Nagybecskerek város és vidéke nagyérdemű közönségét értesíteni, hogy a „Pest-szálloda“ átellenében lévő

Schlesinger D.-féle csemege- és fűszerkereskedést december hó 1-én átvettem és azt mint főüzletemet tovább vezetem.

A helyben 17 éve fennálló üzletem iránt tanúsított bizalmat kérem továbbra is fentartani és főüzletemet is pártfogásban részesíteni.

Szolid és pontos kiszolgálásról mindenkor gondoskodom.

A közeledő **karácsonyi ünnepek** alkalmából vagyok bátor b. figyelmüket felhívni, úgy a Hunyadi-utcai főüzletemre, mint főüzletemre, ahol **thea, rum, thea-sütemény,** valamint bármilyen fűszerárú a legjobb minőségben kapható.

Elsőrendű messinai narancs.

Tisztelettel

ARMBRUSZTER JÓZSEF

fűszer-, anyag- és festékkereskedés
NAGYBECSKEREK.

1075-32

Kitünő zongorákat

csak elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is régi zongorákat ujjakkal cserélek fel s elvállalok mindennemű javítást, hangolást stb.

WEISSER ADON,

orgona-építő és zongorahangoló,
a Würth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője

NAGYBECSKEREK,
Gizella-part 6.

982-10.6

A leghasznosabb karácsonyi ajándékok

EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK

SINGER

Varrógépek üzleteink által beszerezhetőek.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

Nagybecskerek, József főherceg-utca 7.

1003-32

ÓH JAJ!

Megjött ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboz 1 és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ gyógyszertár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Kollarich Gábor, Jakoby Ármin, Kellner József, Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógytárakban.